

орієнтиром при розробці деталізованої економічної тактики підприємства [1].

З врахуванням глибини, гостроти і закономірності виявлених проблем керівники повинні розробляти стратегічні чи тактичні рішення. Стратегія пов'язується з прийняттям великомасштабних довгострокових рішень, що мають ціль не лише ліквідацію самих виявлених небезпек, але і ліквідацію умов, що їх породжують. Тактика – це більш деталізовані рішення, що забезпечують зміни конкретної ситуації протягом обмеженого періоду.

Основними шляхами ліквідації виявлених першочергових проблем є:

- удосконалення технологій;
- автоматизація виробництва, навчання персоналу;
- вирішення проблем щодо штрафів.

Отже, все вищевикладене дозволяє зробити висновок, що створення інформаційної та аналітичної системи моніторингу економічної безпеки підприємства забезпечує підтримку управлінських рішень і є в даний час одним з найважливіших завдань успішної підприємницької діяльності.

Література:

1. Мільнер Б.З. Системний підхід до організації управління / Б.З. Мільнер, Л.І. Євченко, В.С. Рапопорт. Москва: Економіка, 1983. 224 с.
2. Свідрик Т.І. Теоретичні засади моніторингу як інформаційно-аналітичної складової прийняття управлінських рішень. *Наука й економіка. Науково-теоретичний журнал Хмельницького економічного університету*. 2007. Вип. 4(8). С. 57-61
3. Шарапов О.Д., Економічна кібернетика: навч. посіб. / О.Д. Шарапов, В.Д. Дербенцев, Д.С. Семьонов. Київ: КНЕУ, 2004. 231 с.

Тарасова К. І., к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИННОГО ТУРИЗМУ ШАБІВСЬКОЇ ОТГ

Одним з найпопулярніших видів туризму виступає спеціалізований винний туризм, який зараз активно розвивається на теренах країн Європи. До нього можна віднести й туристські програми, пов'язані з відвідуванням місць виробництва різних вин.

Винний туризм – специфічна ніша на туристичному ринку, яка, найчастіше, включає послуги, продукти і товари, пов'язані з:

1. Дегустацією, споживанням та покупкою вин.
2. Організацією та просуванням винних турів.
3. Відвідуванням виноградних масивів чи виноробень з метою обміну досвідом.
4. Косметикою, виноградолікуванням, винотерапією.
5. Відвідуванням спеціальних подій (свята, фестивалі тощо), які тематично пов'язані з виноградарством, вином та кулінарними традиціями певних географічних місцевостей і регіонів.

Винний туризм – відносно «молодий» туристичний напрям, що є одним з найбільш пріоритетних для розвитку в виноробних регіонах світу та України, таких як, наприклад, Одеський регіон. Поняття «винний туризм» з'явилося на початку 90-х років минулого століття. Поєднувати виноробство з туризмом здогадалися виробники вина з Австралії та Каліфорнії. Там переважають, як правило, невеликі виноробні виробництва, які не розраховують на великі торгові мережі в реалізації своєї продукції. Проведенням винних вікендів і турів їм вдалося збільшити свої продажі безпосередньо. Найпопулярніші destinations на ринку винного туризму – терруари Франції, Італії, Швейцарії, Іспанії, Болгарії, Угорщини, Португалії, Австралії, США та Великобританії.

Винний туризм – це одна з форм спеціалізованого регіонального туризму, заснована на відвідуванні різних винних регіонів, їх виробництв, а також дегустації продукту їх терруарного виробництва – вин. Для регіональних програм винний туризм є продуктом інтеграції в рамках єдиної концепції тематичних ресурсів і туристичних послуг, існуючих або потенційних, в області вина, одним із напрямів стратегії соціально-економічного зростання регіону.

Окремим різновидом винного туризму є ампелотерапія, тобто лікування вином. Вона почала активно використовуватися ще на початку ХІХ ст. на курортах Швейцарії та Франції. Вино та виноградний сік вважаються універсальними ліками, від багатьох хвороб завдяки антиоксидантам, поліфенолам, танінам, вітамінам та мінералам, що містяться у цих продуктах.

За умови тісної взаємодії аграріїв, переробних підприємств, виробників вина, турфірм в регіонах півдня України можна створити туристичний напрям та його продукт, здатний конкурувати за якістю і обсягами вин, зайняти гідне місце у винній туристичній карті Європи.

Найбільш важливою складовою ринку винного туризму є виноградні масиви, відвідання яких є невід'ємною складовою усіх повноцінних винних турів, викликають значний інтерес як у професіоналів, так і у звичайних екскурсантів. Згідно існуючого районування, на території України виділено 15 виноградарських зон (макрозон), які є основою для сорторайонування, і 58 природно-виноградарських районів (мікрозони). Зокрема, в Одеській області нараховується 3 макрizona і 16 мікрозон [1]. Шабівська ОТГ відноситься до Одеської причорноморської макрizona, Шабського піщаного району.

Регіональною програмою «Виноградарство і виноробство Одещини на 2013-2025 роки» передбачено інтенсивний пошук та залучення внутрішніх ресурсів розвитку цього сектора економіки. Виконання Програми дозволяє регіону вийти на новий рівень у розвитку виноградарства та скласти конкуренцію провідним виноробницьким регіонам світу.

З метою розвитку ринку винного туризму в регіоні ще у 2009 р. компанія «Шабo» відкрила перший в Україні «Центр культури вина Шабo», головною метою якого є підвищення культури споживання благородних напоїв. «Центр культури вина Шабo» розташований безпосередньо на місці виробничого комплексу компанії «Шабo», в одному з найдавніших виноробних регіонів Європи, традиції якого були закладені ще в античні часи. Це єдиний в Україні культурний центр, який об'єднує діюче високотехнологічне підприємство,

стародавні винні підвали, дегустаційний зал, експозиції сучасного скульптурного та архітектурного мистецтва, а також унікальний Музей вина та виноробства.

Винний тур в Шабо включає екскурсію по «Центру культури вина Шабо», а також дегустацію продукції. Екскурсія передбачає відвідування старовинного «Королівського підвалу», створеного більше 200 років тому французько-швейцарськими переселенцями; велетенських підземних сховищ, розташованих на відстані п'яти та дев'яти метрів під землею; величного Коньячного двору з дубовими бочками для витримки благородних коньячних спиртів; унікального Шампанського будинку для виробництва високоякісного шампанського класичним методом; сучасного цеху холодного розливу, устаткування якого гарантує стерильність бутелювання і збереження природних властивостей вина.

Відвідування заводу «Шабо» є одним з елементів європейських винних турів, а «Центр культури вина Шабо» вже включено комісією Ради Європи до туристичної карти європейських винних маршрутів.

Наявність «Центру культури вина Шабо» свідчить про високий ступінь розвитку винного туризму в ОТГ, проте варто звернути увагу на можливе розширення спектру наданих послуг. Центр пропонує своїм екскурсантам лише шість можливих варіантів екскурсійного туру [2].

Чинником, що суттєво знижує туристичний потенціал відвідання «Центру культури вина Шабо» є відсутність міста колективного розміщення на теренах Шабівської ОТГ. Це, нажаль, не дає можливість перетворити турових екскурсантів в дійсних туристів, спроможних оцінити якість не тільки вин, а й відпочинку на березі лиману.

Продемонструємо можливі варіанти розширення кола послуг Центру на прикладі двох центрів туризму Молдови – замку Мімі та замку Ругаці, які випускають однойменну винну продукцію.

Замок Мімі – одна з найбільш значущих туристичних визначних пам'яток Молдови. Відреставрований для відв'язування туристами у 2011 р., він внесений до числа найбільш видатних архітектурних об'єктів в світі виноробства. Павільйон замку включає в себе виноградні плантації, тераси, погребі, готель, ресторан, садовий комплекс і лабіринт. Завдяки розвиненій інфраструктурі, екскурсійна програма Мімі є набагато ширшою та включає не тільки варіанти дегустацій, але й бенкет.

Окрім перелічених екскурсійних програм, до уваги туристичних груп надаються спеціальні пропозиції, як то гастрономічне ательє з приготування молдавських плацинд в печі на дровах.

Замок є відкритим і для проведення спеціальних урочистих заходів: концертів, шоу, весіль, громадських зустрічей. Готель має п'ять зірок і складається із 10 номерів Люкс і 4 президентських апартаментів.

Цікавим напрямом майбутньої діяльності Мімі виступає винотерапія. Вже скоро замок запропонує джакузі, сауну, дегустацію лікувальних вин, масаж з маслом екстракту виноградних кісточок і розслаблюючі ванни з вином.

Ще одним прикладом розвиненого винного туризму виступає замок

Purcari, розташований недалеко від річки Дністер, поблизу Чорного моря. Purcari – це місце з особливою екосистемою. Два озера на території садиби створюють розслаблюючу атмосферу, а навколишні виноградники пробуджують приємні почуття.

Пуркарський Маєток пропонує широкий спектр послуг в організації корпоративних івентів: конкурси та ігри пов'язані з виноробством, дегустаціями і кулінарними талантами; спортивні заходи для зміцнення духу команди. Зали обладнані всім необхідним для проведення семінарів, конференцій або бізнес-зустрічей.

Замок містить у собі готель на 10 номерів, ресторан з двома залами на 130 осіб, більярд, настільний теніс, дартс (всередині), ігровий майданчик для дітей, футбол / волейбол, прокат велосипедів, можливості для риболовлі.

Наявність ресторану, додаткових атракцій та можливості залишитися на ніч роблять Замок Purcari дуже популярним місцем для туризму.

Наведені приклади свідчать, що одним із напрямів подальшого розвитку винного туризму в ОТГ Шабо – це наявність ресторану, що суттєво розширить екскурсійні програми, та створення готелю, який дозволить залишитись на ніч.

Література:

1. Герасименко В. Г. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону: монографія / В. Г. Герасименко, Г. К. Бедрадіна, С. С. Галасюк та інші / за заг. ред. В. Г. Герасименко. – Одеса : ОНЕУ, 2016. – 262 с.

2. Матеріали офіційного сайту Shabo. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://shabo.ua>

Шевченко Д. О.,

Кошельок Г. В., к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет

ПЛАНУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВА ДЛЯ ЗНИЖЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Собівартість продукції є одним із найважливіших показників діяльності підприємства. Вона безпосередньо впливає на фінансові результати діяльності компанії, дозволяє проводити гнучку цінову політику та оцінювати ефективність виробництва. В сучасних умовах господарювання, які характеризуються гострою конкурентною боротьбою між фірмами, собівартість є важливим інструментом для одержання конкурентних переваг і підвищення конкурентоспроможності підприємства та його продукції на ринку. Планування собівартості продукції та загальних витрат підприємства стає одним із першочергових завдань для підприємств, оскільки воно є важливою передумовою для пошуку резервів і шляхів зниження загальних витрат, що у свою чергу є основним фактором підвищення рентабельності виробництва.

Таким чином, актуальність даної теми обумовлена необхідністю